

4. Financieel beleid

Algemeen

Het Elkerliek ziekenhuis heeft geen winstoogmerk, maar is primair gericht op het maximaal faciliteren van de zorg binnen de mogelijkheden van de beschikbare middelen. De faillissementen in de ziekenhuissector en de verregaande veranderingen in wet- en regelgeving afgelopen jaren hebben geleerd dat om deze kwalitatief goede zorg in de regio ook in de toekomst te kunnen continueren, het belang van een gedegen financieel beleid van het ziekenhuis enkel is toegenomen.

Het financiële beleid van het Elkerliek ziekenhuis is gericht op het versterken van de huidige vermogenspositie. Daarbij wordt gestreefd naar een solvabiliteit in vermogenstermen van minimaal 20% vanaf het jaar 2015. Door het positieve resultaat 2015, alsmede de directe vermogensmutaties, is de solvabiliteit gestegen naar 20,6% (2014: 17,2%) en daarmee is het gestelde niveau behaald.

Door alle veranderingen en toegenomen financiële risico's binnen de ziekenhuissector zijn de banken en overige financiers inmiddels strengere eisen gaan stellen met betrekking tot de financieringskengetallen. Een groei van de solvabiliteit naar tenminste 20% wordt hierbij vereist, waarbij de verwachting is dat een solvabiliteitseis door zal moeten groeien richting de 25%. Het Elkerliek ziekenhuis zal de komende jaren dan ook het gevoerde beleid van het versterken van de solvabiliteit voortzetten om ook in de toekomst een financieel gezond ziekenhuis te blijven. Het Elkerliek streeft dan ook continue naar verdere doelmatigheidsverbeteringen zowel binnen het ziekenhuis als door samenwerking met externe partners.

Resultaat ontwikkeling

Het jaar 2015 is voor het Elkerliek ziekenhuis een in financiële zin gematigd positief jaar geweest. Het resultaat is sterk beïnvloed door de kosten en inzet die samenhangen met de implementatie van het nieuwe EPD. Het jaar 2015 is door het Elkerliek ziekenhuis afgesloten met een positief resultaat van € 2,6 mln. Dit komt overeen met 1,46% van de totale omzet. Dit is een daling ten opzichte van 2014 van € 2,9 mln. De ontwikkelingen van de opbrengsten en kosten ten opzichte van voorgaand boekjaar kunnen als volgt worden samengevat:

x € 1 mln.	2015	2014	Vershil
	€	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	164,9	140,6	24,3
Subsidies	3,1	2,4	0,7
Overige bedrijfsopbrengsten	7,4	6,6	0,8
Som der bedrijfsopbrengsten	175,4	149,6	25,8
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	82,9	79,4	3,5
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	14,4	15,1	-0,7
Honorariumkosten vrijgevestigd medisch specialisten	24,3	0,1	24,2
Overige bedrijfskosten	47,2	45,4	1,8
Som der bedrijfslasten	168,8	140,0	28,8
Financiële baten en lasten	-4,0	-4,1	0,1
RESULTAAT BOEKJAAR	2,6	5,5	-2,9

Tabel 4.8.1 Resultatenrekening jaarrekening 2015 Elkerliek ziekenhuis

Bedrijfsopbrengsten

Van sterke groei in de ziekenhuizen is landelijk al enkele jaren geen sprake. Bij veel ziekenhuizen was een nullijn of zelfs een (lichte) krimp in de productie zichtbaar. Dit wordt onder meer veroorzaakt door hogere eigen risico voor patiënten, de economische situatie alsmede het beleid om de zorg zoveel mogelijk in de 1e lijn te verlenen. Ondanks deze landelijke ontwikkeling heeft het Elkerliek ziekenhuis afgelopen jaren continue groei doorgemaakt. In 2015 heeft de implementatie van het EPD een tijdelijke impact gehad op de gerealiseerde productie.

Personeelskosten

Ziekenhuizen hebben te maken met een relatief vaste kostenstructuur, in belangrijke mate bestaande uit personele kosten en kapitaalslasten. Het Elkerliek ziekenhuis heeft de afgelopen jaren een lichte daling van het aantal FTE's kunnen realiseren. In 2015 is echter een stijging waarneembaar van het aantal FTE's (2015: 1.390 FTE; 2014: 1.327 FTE). Ten behoeve van de implementatie van het nieuwe Elektronisch Patiënten Dossier (EPD) zijn diverse gespecialiseerde medewerkers (tijdelijk) aangenomen. Ook is er extra inspanning geleverd door het eigen personeel.

Landelijk gezien lag het ziekteverzuim de jaren net boven de 4,1% bij de algemene ziekenhuizen. Structureel lag het ziekteverzuimpercentage bij het Elkerliek ziekenhuis hoger dan het landelijke gemiddelde. Het ziekenhuis heeft in de afgelopen jaren geïnvesteerd om dit percentage terug te brengen. De doelstelling is hierbij een percentage van minder dan 4%. In 2015 is het percentage gedaald van 5,0% in 2014 naar 4,1% in 2015. In 2016 lopen er projecten om het ziekteverzuim verder terug te dringen.

Honorariumkosten vrijgevestigd medisch specialisten

De medisch specialisten niet in loondienst hebben zich verenigd in meerdere MSB's (Medisch Specialistische Bedrijven). Met ingang van 2015 gelden er integrale tarieven voor ziekenhuizen. Over het honorariumdeel dient door het ziekenhuis met de MSB's afspraken te worden gemaakt. Inmiddels heeft het Elkerliek hierover overeenstemming bereikt. Definitieve afrekening over 2015 dient nog plaats te vinden.

Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten zijn toegenomen in 2015 met € 1,8 miljoen ten opzichte van 2014. In 2015 stond de implementatie centraal in het Elkerliek ziekenhuis. Advieskosten voorafgaande aan de implementatiefase alsmede overige gerelateerde kosten met betrekking tot de implementatie zijn niet geactiveerd, maar direct ten laste van het resultaat gebracht. Gedurende het boekjaar zijn er ook incidentele baten gerealiseerd. In het kader van risico's voortvloeiend uit oude jaren zijn in het verleden voorzieningen getroffen. Dit heeft in het boekjaar 2015 geleid tot een vrijval.

Investeringsen

Gedurende het boekjaar is er voor een bedrag van € 19,9 mln. geïnvesteerd. Dit betreft medische inventaris ad. € 2,8 mln., niet-medische inventaris ad. € 2,6 mln., automatisering ad. € 9,4 mln. en lopende bouwprojecten ad. € 5,1 mln.

In 2015 is de vernieuwde IC en CSA in gebruik genomen. De nieuwbouw van het gehele OK complex, waar de IC en CSA onderdeel van uitmaken, is binnen budget gerealiseerd. De tweede grote investering gedurende het jaar betreft het Elektronisch Patiënten Dossier. Op 6 november is HiX van Chipsoft live gegaan binnen het Elkerliek ziekenhuis. De investering in het EPD wordt in de jaarrekening gepresenteerd onder de immateriële vaste activa.

De komende jaren staat de verdere implementatie van het elektronisch patiëntendossier (EPD) gepland. Daarnaast zal het komend jaar geïnvesteerd worden in het nieuwe Centrum voor Geboorte en Gezin. Na 2016 zullen met name kleinere verbouwingen en renovaties plaats gaan vinden, naast de benodigde vervangingsinvesteringen voor apparatuur, automatisering en niet-medische inventaris.

Impairmenttoets

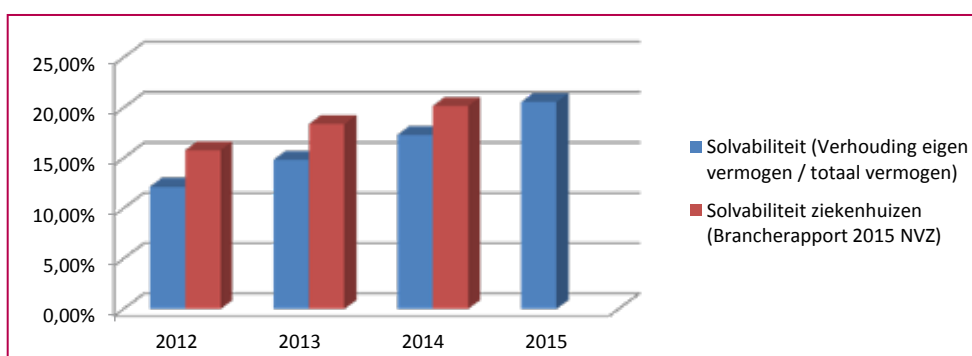
Uit hoofde van RJ-655 bestaat de verplichting om jaarlijks te beoordelen of er aanwijzingen zijn dat een actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn (impairmenttoets). Het Elkerliek ziekenhuis heeft in 2015 een jaarlijkse herberekening van de realiseerbare waarde van de activa opgesteld op basis van kasstroomgenererende eenheden. Conclusie is dat in 2015 geen bijzondere afwaardering uit hoofde van impairment plaats hoeft te vinden.

Naast de algehele impairmenttoets wordt ook naar specifieke activa gekeken of een bijzondere waardevermindering van toepassing is. Dit heeft gedurende het boekjaar geleid tot een bijzondere waardevermindering van € 0,8 miljoen.

Vermogensontwikkeling

Het eigen vermogen van het Elkerliek ziekenhuis is in 2015 gestegen van € 33,6 miljoen naar € 38,6 miljoen. Deze toename is toe te schrijven aan het behaalde resultaat in het boekjaar (€ 2,6 miljoen) en aan de directe vermogensmutaties als gevolg van afgeronde liquidaties van gelieerde stichtingen (€ 2,4 miljoen). Het gestegen eigen vermogen zorgt ervoor dat de vermogensstructuur van het Elkerliek ziekenhuis verder wordt versterkt.

Voor de continuïteit van de organisatie en het aantrekken van financiering is, gezien het toegenomen risicoprofiel van het ziekenhuis, het realiseren van voldoende solvabiliteit en weerstandsvermogen van belang. Het Elkerliek ziekenhuis streeft naar een solvabiliteit van op termijn 25%. Om dit te realiseren richt het ziekenhuis zich de komende jaren op een rendement van ruim 2% over de integrale omzet.

Grafiek. 4.8.2. Solvabiliteit Elkerliek ziekenhuis (verhouding eigen vermogen t.o.v. totaal vermogen)

Financiering en liquiditeitspositie

Treasurybeleid

Het treasurybeleid is door de Raad van Bestuur vastgesteld en door de Raad van Toezicht goedgekeurd. Jaarlijks wordt door de treasurycommissie een treasuryjaarplan voorbereid met daarin vastgelegd de uitgangspunten voor liquiditeitsplanning, vermogensbehoefte, rente en leningsvoorwaarden alsmede eventuele bijzonderheden die op het gebied van treasury de komende periode gaan spelen. Het Elkerliek ziekenhuis is lid van het Waarborgfonds voor de Zorgsector.

Financiële instrumenten

Het Elkerliek ziekenhuis maakt gebruik van renteswaps om het renterisico op leningen volledig af te dekken (hedgen). Middels deze renteswaps is het variabele tarief verruild voor een vaste rente en loopt het ziekenhuis geen renterisico als gevolg van wijzigingen in de marktrente. De totale omvang van de leningen waarvoor renteswaps zijn afgesloten is ultimo 2015 ongeveer € 21,5 miljoen.

Op deze derivaten past het Elkerliek ziekenhuis kostprijs hedge-accounting toe, hetgeen inhoudt dat deze derivaten tegen kostprijs worden gewaardeerd. Op het moment van aangaan van de hedgerelatie wordt dit door het Elkerliek ziekenhuis gedocumenteerd en jaarlijks wordt de hedge-effectiviteit getoetst. Het Elkerliek ziekenhuis heeft geen margin calls en heeft derhalve geen verplichting tot bijstorten indien de marktwaarde van de derivaten negatief is. Ultimo 2015 bedraagt de waarde van de derivaten € 2,6 miljoen negatief. Het Elkerliek is ook EMIR-compliant in het kader van het verscherpte Europese toezicht op de onderhandse derivatenmarkt.

Overleg met financiers

De ratio's ultimo 2015 liggen in lijn met het gewenste financiële beleid van het Elkerliek ziekenhuis. De vermogenspositie en het weerstandsvermogen zijn in 2015 toegenomen, wat wenselijk is gezien de toename in de eisen die banken stellen. Periodiek vindt overleg plaats met de belangrijkste financiers van het Elkerliek ziekenhuis.

Opgenomen en verwachte financiering

Gedurende het boekjaar zijn voor de investeringen geen aanvullende financieringen opgenomen. De investeringen (€ 19,9 miljoen) alsmede de aflossing op bestaande leningen (€ 7,0 miljoen) zijn gefinancierd uit de beschikbare middelen. In 2016 zal worden beoordeeld of er alsnog voor de investeringen 2015 en voor de investeringen 2016 gedeeltelijk aanvullend gefinancierd zal gaan worden.

Correct declareren en self assessment

De rechtmatig en juist declareren van zorg aan verzekeraars en patiënten heeft volop de aandacht op landelijk niveau en binnen het ziekenhuis. Jaarlijks voert het Elkerliek ziekenhuis de rechtmatigheidscontroles op de omzet uit. Daarnaast ziet de zorgadministratie toe op het implementeren van nieuwe regelgeving en het juist, volledig en tijdig registreren en declareren. De interne controlefunctionaris voert jaarlijks een steekproef uit op de algehele registratie en daarnaast daar waar knelpunten worden gesignaleerd.

Landelijke ontwikkelingen en vooruitblik

De begroting 2016 is vastgesteld op een resultaat van € 2,2 miljoen. Het jaar 2016 wordt daarbij gezien als een overgangsjaar, waarbij de baten van het nieuwe EPD gedurende het jaar gerealiseerd dienen te worden, zodat er structureel een resultaat kan worden behaald van ruim 2% van de integrale omzet. Ook zijn er diverse projecten gestart die kostenbesparingen naar de toekomst moeten opleveren.

Het Elkerliek ziekenhuis neemt, in de lijn van het bestuurlijk hoofdlijnen akkoord, haar maatschappelijke verantwoordelijkheid om de kosten van ziekenhuiszorg niet te hard te laten groeien. Het Elkerliek ziekenhuis zal de komende jaren bij de contractering door verzekeraars nadrukkelijk inzetten op andere contractvormen. Hierbij zal naast een evenredige verdeling van de risico's tussen zorgverzekeraar en ziekenhuis ook naar de duurzaamheid van de afspraken worden gekeken, meerjarige overeenkomsten hebben daarbij de voorkeur. Het nieuwe Meerjarenbeleidsplan dat in 2016 wordt opgesteld, vormt hiervoor de basis.